Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй орган

1940 оной ИЮНЬ 8 суббота № 130 (3131)

Сэн 10 мүнгэ.

Агуухэ советскэ эрдэмтэ, селекционер-плодовод Иван Владимирович Мичуринай нүгшэһэнһөө хойшо табан жэл гүйсэбэ. Энэ үдэр социализмын ороной ажалшад болбол ородой гайхамшаг эрдэмтын дурасхаалые тэмдэглэнэ. Мичуринаар эхи табигдаһан, жэмэстэ модонуудые тарилга манай эндэ, Бурят-Монголой республикада дэлгэрэжэ байна.

БҮХЫ КОЛХОЗУУДЫЕ ТҮРҮҮШҮҮЛЭЙ ХЭМЖЭЭДЭ ГАРГАХА

[Р]остовско областиин, Сальска [р]айоной, Сталинай нэрэмжэтэ [кол]хоз алдар солоор суурхуулна. [Энэ] колхоз хүдөө ажахын Бүхэ[со]юзна выставкэдэ хоёрдохи жэл[эй] хабаадалсаха хүндэтэ эрхэ [ол]од, тэрээн дээрэ өөрынгөө [ам]жалтануудые харуулжа байна. [«Ки]рово» павильон соохи тэрээнэй [ст]енд олонтоото зоной анхаралые [та]туулна. Түрүү опыдуудые [соны]рхотайгаар ба оролдосотойгоор [ан]глан хараашад энэ колхозой [хүд]элмэринүүдэй аргануудые [анх]аралтайгаар шудална.

[С]талинай нэрэмжэтэ колхоздо [ба]рулха юумэн бии. 59 пуд [ур]гасые урдань һайн гэжэ тооло[жо] байһан, тэрэ хуурай Сальска[ын] газар дээрэ энэ колхоз [ол]одахи жэлээ гектар бүриин [..]пуд ургаса абана. Иимэ [ург]аса хадаа опытно полинууд ба [экс]перементальна участогууд дээрэ [би]э, харин хоёр мянган гектар[һаа] үлүү ехэ площадьһоо хуряан [аба]на. Энэ колхозой амжалта[нуу]д малажалдашье бага бэшэ: [мо]товарна фермэдэнь 900 гаран [хүс]гой эбэртэ томо малнууд бии, [тэр]э үнеэниинь жэлдээ дунда [тоо]гаар 300 литрһээ үлүү һү [үгэ]нэ.

Энэ артельдэ садай ажал, ого[ро]ой ажал, туһаламжын пред[при]ятинууд, илангаяа хүдөө[ажа]хын продуктнуудай түрүү[шэ]нь буйлуулга хэлэг предприя[тину]уд, мүн лэ амжалтатайгаар [ху]ралгдэнэ. Олон һалбаритай [ажа]хы—артелиин үндэр дээдэ [оро]дуудай үндэһэ һуури.

[Тү]рүү культура —энэ хадаа [бүх]ы ажахые бусад ажахынуудһаа [ил]айлан илгаруулна. Артелиин [общ]ественнэ газар болбол, тарил[гану]удые ган гасуур ба һалхин[һаа] халхалагша ба уһа шиигые [хадаа]гша, таримал модонуудай [полос]ануудаар хүреэлэгдэнхэй. [Газар]иин буртаг үбһэн хадаа зүб [сево]оборотоор ба газарые гүнзэ[гыг]өөр хахалалгаар бүрин [ус]уулагданхай. Бухы полевой [хүд]элмэринүүдэй дээдэ шанар ба [тэд]эниие тон богонихон, агротех[ни]ческэ талаараа ашагтай болзор[то] ябуулга хадаа үндэр ургаса [аб]уулхаһаа гадна, мүн тэрээниие [гар]загүйгөөр хуряаха арга олгоо.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоздол [тү]рүү колхозууд олон. Газартаряа[лан]гай дээдэ культуратай, үндэр [ба]н ба тогтууритай ургасатай, [ты]дэ продуктивна малажалтай [кол]хозууд мүнөө область, хизаар [ба] республика бүхэндэ бии, ту[рүү] колхозуудай тоо жэл ерэхэ [бү]ри олон болоно. Энээниие иимэ [баримт]нүүд хүсэд харуулна: үн[гэр]һэн жэлдэ 15 мянган кол[хоз]ууд выставкэдэ хабаадалсаһан [бол], энэ жэлдэ 20 мянга гаран [кол]хозууд хабаадалсахань.

[Те]эд, түрүү колхозуудай амжал[тан]уудай хэды ехэ байбашье [һаа]нь, колхозуудай диилэнхы [олон]иинь дунда зэргын показатель[тэ]йтай байһыень, гээгдэнги [кол]хозуудай үшөөл үсөөн бэшэ [ба]йһыень мартажа болохогүй. Со[ветс]кэ газартаряалангай саашан[ай х]үгжэлтые хангахын тулада, [кол]хозуудай диилэнхы хубиин [гээг]дэлые зайлуулха, бүхы колхо[зу]удые түрүүшүүлэй хэмжээдэ [хү]тэр үргэхэ хэрэгтэй.

[Г]ээгдэнги колхоз гэдэг юуб? [Тэр]э үмсын тенденцинүүд хаана [бэ]э хүсэтэй байнаб, хаана [кол]хознигуудай өөрынь туһалам[жын] ажахы, ехэнхидээ түрүү планда табигданаб, хаана артелиин общественнэ ажахы хоёрдохи планда табигданаб, хаана ёһотоороо хүгжүүлэгдээгүй ба бүхэжүүлэгдээгүй байнаб, тэрэ ажахы хадаа гээгдэнги колхоз гэжэ нэрэлэгдэнэ.

Энэ гээгдэлые усадхажа болохо гү? Хэлсээнгүй, болохо. Бидэнэр хадаа гээгдэнги колхозуудые тон ойрын саг соо—1-2 жэл соо—түрүү зэргэдэ гаргаха хүсэд аргатайбди. Энээниие туйлаха зам—энэ хадаа общественнэ ажахые колхоз бүхэндэ бүхы хэмжээгээр хүгжүүлгэ ба бүхэжүүлгэ, жэжэ үмсэрхүү ба хомхойрон хулууха һаналтай эрид тэмэсэл ба тэдэниие усадхалга болоно.

Гүрэндэ колхозуудаар тушаагдаха уялгата тушаалгын хэмжээе гектар бүриһөө дулдыдан тодорхойлго хадаа колхозуудай общественнэ ажахые бүхэжүүлгэдэ бүрин шэглүүлэгдэнэ. Энэ болбол общественнэ ажахын бүхы һалбаринуудые, илангаяа малажалые, бүри түргөөр хүгжүүлхыень гээгдэнги колхозуудһаа эринэ.

Бухы колхозуудые түрүүшүүлэй зэргэдэ гаргалга хадаа нютагуулдахи партийна, советскэ ба газартаряалангай органуудай үдэр бүриин шанга хүдэлмэригүйгөөр бүтэхэ юм гэжэ һанахань буруу. Районно партийна ба советскэ организацинууд хадаа хаана колхозуудые ёһотоор хүтэлбэрилдэг болоноб, колхозно дисциплиные бүхэжүүлхын түлөө, жэжэ үмсэрхүү тенденцинүүдые зайлуулхын түлөө тэмэсэлдэнь хаана туһалнаб, малажалай шэнэ фермэнүүдые байгуулха, общественнэ һүрэгэй тооое олон болгохо инициативые хаана бэедээ абанаб, фермэнүүдые яажа эмхидхэхэ, общественнэ сад, огород ба бусадые яажа байгуулха хэрэгтэйб гэжэ хаана колхозуудта харуулнаб, тэндэ лэ общественнэ ажахы амжалтатайгаар хүгжэхэ байна.

Районно организацинуудай политическэ ба организационно-ажахын бүхы хэмжээябуулганууд болбол общественнэ ажахые хүгжүүлгэдэ колхознигуудай интересые хангаха, энэ зорилгые шиидхэхын тулада тэдэнэй ажахын инициативые үүсхэхэ ябадалда—имагтал энээндэ шэглүүлэгдэһэн байха ёһотой.

Курска областиин, Велико-Михайловска районой хүтэлбэрилэгшэдөөр колхозуудта үгтэдэг «туһаламжа» болбол гээгдэнги колхозуудта үгтэдэг большевистскэ туһаламжатай адлидхашагүй байна. Эндэ, малажалые хүгжүүлхэ планаа үлүүлэн дүүргэһэн колхозууд хадаа, районно хүтэлбэрилэгшэдэй захиралтаар, «үлүү» малаа гээгдэнги колхозуудта үгэхэ ёһотой байгаа.

Велико-Михайловска районой хүтэлбэрилэгшэдэй зам—буруу зам. Тэрэ хадаа колхозой общественнэ малажалые ургалтада ба бүхэжүүлгэдэ хүргэхэ бэшэ, харин һандаран бутаралгада хүргэхэ байна. Тиимэһээ, энэ зам хадаа эрид буруушаагдаха ёһотой.

Өөрынгөө районой түрүү колхоз бүхэнэй түлөө партийна ба советскэ хүтэлбэрилэгшэдэй мэдэрэдэг омогорхолой мэдэрэл зүб ба законно! Гэхэтэй хамта, тэдэндэ ондоо мэдэрэл—гээгдэнги колхоз бүхэнэй түлөө эшэхэ мэдэрэл баһал байха ёһотой.

(„Правдын“ түрүү бэшэгһээ).“

Гадаада хэрэгүүдэй Арадай Комиссариадта

[1]. Июниин 4-нэй үдэр, английска хэрэгүүдтэ этигэмжэтэ [г]. Ле Ружетель болбол гадаада [хэ]рэгүүдэй Арадай Комиссар [нүхэ]р Молотовтой уулзаһан ба [СС]СР-тэ байгаа английска посолой [туш]аалда г. Сиидсые, ямар-нэ[гэ]н онсо функцигүйгөөр юрын [посол]ой эрхэтэйгээр Криппсээр [һэлг]эхэ гэһэн английска правительствын һанаашалга тухай мэ[дээс]эһэн байна.

[С]оветскэ правительство хадаа [тэ]рээгүй байна гэжэ нүхэр Молотов харюусаба

2. Июниин 4-нэй үдэр французска хэрэгүүдтэ этигэмжэтэ г. Паяр болбол Гадаада хэрэгүүдэй Арадай Комиссар нүхэр Молотовтой уулзаһан ба СССР-тэ байгаа французска посолой тушаалда г. Наджиарые г. Лабонноор һэлгэхые французска правительствын хүсэһэн тухайда мэдээсэһэн байна.

Нүхэр Молотов болбол советскэ правительствын харюуе июниин 5-да мэдээсэхэб гэжэ харюусаба.

Улаан Армиин дээдэ начальнигуудай составта сэрэгэй нэрээзэргэнүүдые олгохо тухай

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй тогтоол

СССР-эй Арадай Комиссарнарай Совет тогтооно:

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1940 оной майн 7-ной үдэрэй указаар тогтоогдоһон, сэрэгэй нэрээзэргэнүүдые Улаан Армиин дээдэ начальнигуудай составай нюурнуудта олгохо тухай правительственна комиссиин дурадхалые баталха:

I

Армиин генералай нэрээзэргэ олгохо

1. ЖУКОВ Георгий Константиновичта
2. МЕРЕЦКОВ Кирилл Афонасьевичта
3. ТЮЛЕНЕВ Иван Владимировичта

II

Генерал-полковнигой нэрээзэргэ олгохо:

1. АПАНАСЕНКО Иосиф Родионовичто
2. ГОРОДОВИКОВ Ока Ивановичта
3 ЛОКТИОНОВ Александр Дмитриевичтэ
4. ШТЕРН Григорий Михайловичта

III

Танкова сэрэгүүдэй генерал-полковнигой нэрээзэргэ олгохо:

1. ПАВЛОВ Дмитрий Григорьевичто

IV

Артиллериин генерал-полковнигой нэрээзэргэ олгохо:

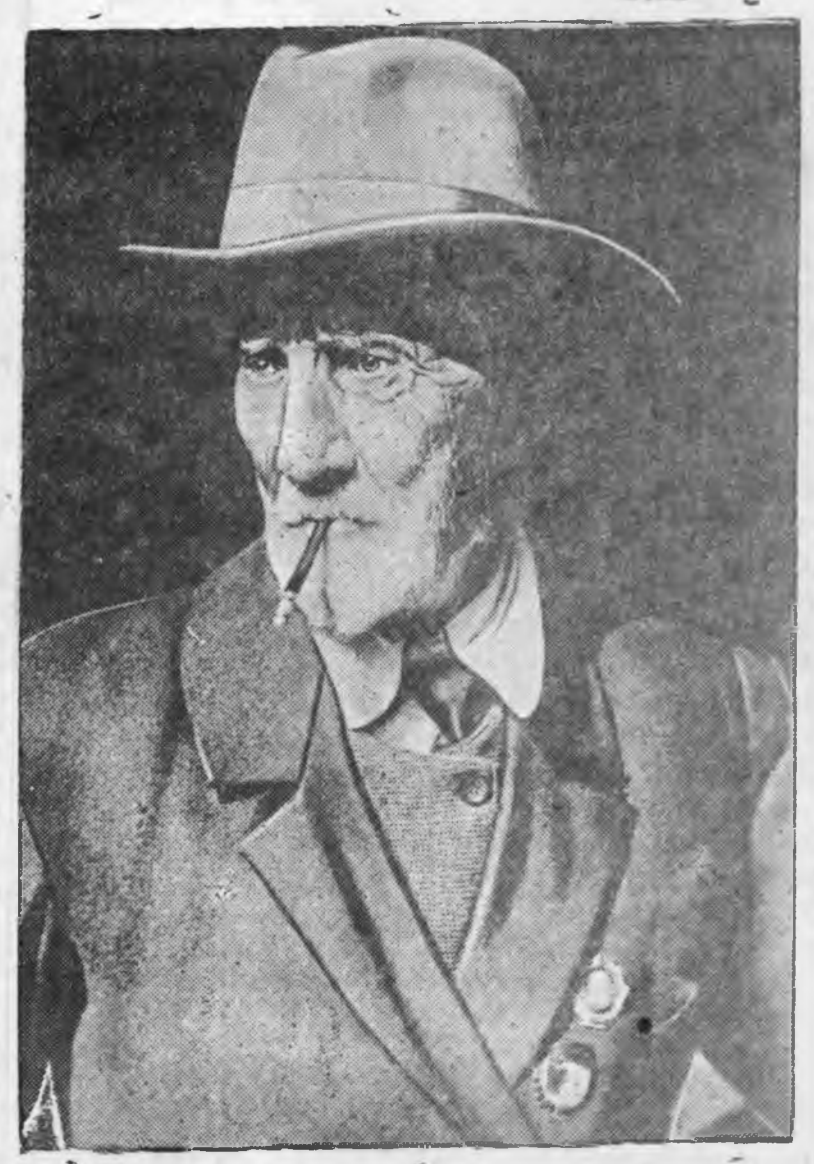
1. ВОРОНОВ Николай Николаевичта
2. ГРЕНДАЛЬ Владимир Давидовичта

V

Генерал-лейтенантын нэрээзэргэ олгохо:

1. АКИМОВ Степан Дмитриевичтэ
2. АНТОНЮК Максим Антоновичто
3. БАТОВ Павел Ивановичта
4. БАХТИН Александр Николаевичта
5. БОЛДИН Иван Васильевичта
6. ВАСИЛЬЕВ Василий Петровичта
7. ВАТУНИН Николай Федоровичто
8. ВЕРЕВКИН-Рахальский Николай Андреевичтэ
9. ГЕРАСИМЕНКО Василий Филипповичтэ
10. ГЕРАСИМОВ Михаил Никоноровичта
11. ГОЛИКОВ Филипп Ивановичта
12. ГОЛУБОВСКИЙ Василий Степановичта
13. ГОРЕЛЕНКО Филипп Даниловичта
14. ЕРЕМЕНКО Андрей Ивановичта
15. ЕРШАКОВ Филипп Афанасьевичта
16. ЕФРЕМОВ Михаил Григорьевичто
17. ЖУКОВ Георгий Васильевичта
18. ЗАГЕ Михаил Михайловичта
19. ЗАХАРКИН Иван Григорьевичто
20. ЗЛОБИН Вениамин Михайловичта
21. ИВАНОВ Федор Сергеевичтэ
22. КАЛИНИН Степан Андриановичта
23. КАЧАЛОВ Владимир Яковлевичта
24. КИРПОНОС Михаил Петровичта
25. КЛЕНУВ Петр Семеновичта
26. КЛЫКОВ Николай Кузьмичта
27. КЛЮЕВ Леонид Лавровичта
28. КОВАЛЕВ Михаил Прокофьевичто
29. КОЗЛОВ Дмитрий Тимофеевичтэ
30. КОЛЕНКОВСКИЙ Александр Константиновичта
31. КОНЕВ Иван Степановичта
32. КОРСУН Николай Георгиевичто
33. КОСТЕНКО Федор Яковлевичта
34. КУЗНЕЦОВ Василий Ивановичта
35. КУЗНЕЦОВ Феодор Исидоровичто
36. КУРДЮМОВ Владимир Николаевичта
37. КУРОЧКИН Павел Алексеевичтэ
38. ЛУКИН Михаил Федоровичто
39. ЛЬВОВ Владимир Николаевичта
40. МАНАНДИН Герман Капитановичта
41. МЕДВЕДЕВ Никифор Васильевичта
42. МОРДВИНОВ Василий Константиновичта
43. МОРОЗОВ Григорий Федоровичто
44. МОРОЗОВ Василий Ивановичта
45. МУЗЫЧЕНКО Иван Николаевичта
46. НАДЕЖНЫЙ Дмитрий Николаевичта
47. НОВОСЕЛЬСКИЙ Юрий Владимировичта
48. ОКУЛИЧ Александр Константиновичта
49. ПАРУСИНОВ Филипп Алексеевичтэ
50. ПОПОВ Маркиан Михайловичта
51. ПУРКАЕВ Максим Алексеевичтэ
52. ПШЕННИКОВ Петр Степановичта
53. ПЯДЫШЕВ Константин Павловичта
54. РЕМИЗОВ Федор Никитичтэ
55. РЕПИН Василий Ивановичта
56. РЕЙТЕР Макс Андреевичтэ
57. РОМАНЕНКО Прокофий Логиновичто
58. РОМАНОВСКИЙ Владимир Захаровичта
59. РЯБЫШЕВ Дмитрий Ивановичта
60. СЕРГЕЕВ Всеволод Николаевичта.
61. СЕЛИВАНОВ Иван Васильевичта
62. СМИРНОВ Илья Корниловичта
63. СМИРНОВ Андрей Кирилловичтэ
64. СМОРОДИНОВ Иван Васильевичта
65. СОКОЛОВСКИЙ Василий Даниловичта
66. СОФРОНОВ Георгий Павловичта
67. ТЮРИМ Александр Алексеевичтэ
68. ФИЛАТОВ Петр Михайловичта
69. ФРОЛОВ Валериан Александровичта
70. ХОЗИН Михаил Семеновичто
71. ХМЕЛЬНИЦКИЙ Рафаил Павловичта
72. ЦВЕТАЕВ Вячеслав Дмитриевичтэ
73. ЧЕРЕВИЧЕНКО Яков Тимофеевичтэ
74. ЧЕРНЯК Степан Ивановичта
75. ЧИБИСОВ Никанор Евлампиевичтэ
76. ЧУЙКОВ Василий Ивановичта
77. ШАПКИН Тимофей Тимофеевичтэ
78. ШЕВАЛДИН Трифон Ивановичта
79. ШИЛОВСКИЙ Евгений Александровичта
80. ШОЛОКОВ Николай Кононовичто
81. ЯКОВЛЕВ Всеволод Федоровичто.

(Үргэлжэлэлэнь удаадахи номерто)

ИВАН ВЛАДИМИРОВИЧ МИЧУРИН

(Нүгшэһэнһөөнь хойшо 5 жэл гүйсэһэндэ)

Ородой гайхамшаг генетик селекционер Иван Владимирович Мичурин болбол 1855 ондо Рязанска губерниин, Пронско уездэ түрөө һэн. 15 наһатай байхадаа, Мичурин болбол „начальнигуудтаа хүндэгүйгөөр хандаһанай түлөө“ рязанска гимназиһаа гаргагдаһан юм. Дээдэ һуралсалай заведенидэ орохые Иван Владимирович өөрөө бэлэдхээ. Теэд, Мичурин хадаа университедтэ орожо шадаагүй. Юуб гэхэдэ, эсэгынь үхэл ба бүлынь үгытэй ядуу байдал тэрээниие һаатуулһан байгаа. Тон бага салин хүлһэтэйгөөр энгын службада орожо, хүдэлмэрилхэ баатай болоо һэн.

Хүдэлмэрилхынгөө хажуугаар, Иван Владимирович болбол, мүнөө Мичуринска гэжэ нэрэлэгдэдэг, тэрэ Козловодохи баахан газар дээрэ шэнэ ургасануудые байгуулгаар өөрынгөө гайхамшаг хүдэлмэриие ябуулжа эхилһэн юм. Иван Владимирович хадаа өөрынгөө хүдэлмэриин зорилгые иигэжэ тодорхойлһон байгаа: ажахыда эгээн үнэтэй, жэмэстэ ургамалай шэнэ сорт бии болгохо, хойто зүгэй плодоводствые байгуулха, тайлбарилан хэлэбэл, яблони, груша, сливэ ба вишниие полярна круг тээшэ ба мүн виноград, абрикос, персик г.м. урда зүгэй культурануудые дунда ба заримынь хойто зонодо абаашаха, жэшээлхэдэ, хүйтэндэ тэсэмгэй, жэл бүри үрэ үгэдэг, үндэр ургасатай рябина, черемухи, бояришник мэтын зарим зэрлиг ургамалнуудые хүвэй эдидэг, дээдэ культурна ургамал болгохо.

Эдэ гайхамшаг идейнүүдээ бэелүүлхын түлөө Иван Владимирович болбол 60 гаран жэлэй торшо соо эрдэмтэ-новаторай сусаршагүй энергеэр ба энтузиазмтайгаар тэмэсэһэн байна. Мичурин хадаа жабарта тэсэмгэй, дээдэ шанартай үрэнүүдые элбэгээр үгэдэг, шэнэ плодо ягодна ургамалнуудай 300 гаран сортнуудые бии болгоо.

И.В. Мичуринай хүдэлмэринүүд туйлай ехэ практическа удхашанартай байхаһаа гадна, Дарвинай агууехэ материалистическэ һургаалые саашадань хүгжөөн дэлгэрүүлээ. Иван Владимирович болбол дарвинска идейнүүдые садоводой практикада бэелүүлһэн байна. Тэрэ хадаа ургамалнуудай ажабайдалые, шэнэ сортнууд ба формонуудай бии бололгые үйлэдэхэ аргануудые олоо һэн. Тэрээнэй методүүд болбол жэмэстэ ургамалнуудай дээдэ шанартай шэнэ сортнуудые гаргалгада таамагаар бэшэ, харин бодолготойгоор хандаха аргые олгоно. Үйлэдэгдэжэ болохогүй гэжэ урдань тоологдодог, ургамал хоорондын гибридизациие (холилгые) И.В. Мичурин амжалтатайгаар бэелүүлһэн байна. Мичуринай вишне-черешниин гибрид—суута «Краса Севера» хадаа элдэб ботаническа ургамалнуудһаа холигдон гараһан байгаа.

Ургамалнуудай ажабайдал ба хүгжэлтые И.В. Мичуринай ойлгоһондол адали иимэ гүнзэгыгөөр ойлгоһон жэшээнүүд наукын историдо тон үсөөн юм. Мичурин болбол өөрынгөө үргэн һаналнуудые советскэ эпоходо бэелүүлээ.

«Революциин урда тээ,—Мичурин бэшээ һэн,—минии үгэ болбол минии хүдэлмэринүүдэй хэрэггүй байһан тухай, минии бүхы хүдэлмэринүүд хадаа «хооһон үгэ», «өөдэгүй юумэн» байһан тухай үгэнүүдээр наадалагдадаг һэн. Департаментын чиновнигууд хадаа «туршаад үзэ» гэжэ намда хашхаралдадаг байгаа, казенно эрдэмтэд, минии гибридүүдые «законно бэшэдэ» сэносходог һэн. «Бү аашала» гэжэ побууд занадаг бэлэй“.

Мүнөө, хэдэн мянгаад колхозууд ба совхозууд хадаа мичуринска методүүдые хэрэглэн, үшөө историдо үзэгдөө дуулдаагүй ургамалнуудые ургуулна. Колхозуудаар ургуулагдадаг, гайхамшаг мичуринска үрэнүүд хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэ дээрэ харуулагдана. Выставкэ дээрэ мичуринска сад сэсэглэжэ ба үриһэжэжэ байна. Мичуринска һургуули болбол академигүүд Т.Д. Лысенко ба Н.В. Цицин мэтын, иимэнүүд һонор ба бэлигтэй түлөөлэгшэдтэй болоо.

Шэн зэримгойгоороо, ажалда дуратайгаараа ба результадуудаараа тусгаар, И. В. Мичуринай творческо хүдэлмэри болбол, агуу-ехэ Сталинай хэлэһэн ёһоор,„... арадта алба хэхээр бэлэн; баалалтаар бэшэ, харин һайн дураараа, оролдосотойгоор арадые обслуживалдаг наукын бүхы туйлалтануудые арадта дамжуулан үгэхөөр бэлэн“ байдаг, тиимэ наукын хүнэй ажабайдалай жэшээ мүн.

Табан жэлэй саад тээ, Иван Владимирович Мичурин болбол, баян научна хэрэгые эхэ орондоо олгожо, наһа бараһан байна.

РСФСР-эй Верховно Соведэй III Сесси

Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Конституцие (үндэhэн закониие) баталха тухай

ЗАКОН

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Совет тогтооно:

Бурят-Монголой Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын Конституцие (үндэhэн закониие) баталха.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
А. БАДАЕВ.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
П. БАХМУРОВ.

РСфСР-эй граждануудай нэрэнүүд ба обогуудаа хубилгаха гурим тухай

ЗАКОН

1. „СССР-эй граждануудай нэрэнүүд ба обогуудаа хубилгаха гурим тухай" СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1940 оной мартын 31-нэй үдэрэй указтай зохилдуулан, айл бололго, бүлэ ба hалалга тухай РСФСР-эй законуудай кодексын 111-дэхи статьягай хоёрдохи бүлэгые дооро заагдаhан ёhoop найруулан хубилгаха:

„СССР-эй граждануудай нэрэнүүд ба обогуудаа хубилгаха ябадал болбол 18-наhа гүйсэхэдэнь зүбшөөгдэхэ.

Нэрэнүүд ба обогуудаа hэлгэлгые дансалалга болбол:

а) автономно республикануудта—автономно республикануудай дотоодо хэрэгүүдэй арадай комиссариадуудай граждански байдалай актнуудай таhагай зүбшөөрэлөөр;

б) хизаарнууд ба областьнуудта—НКВД-эйн хизаарнуудай ба областной управлениүүдэй граждански байдалай актнуудай таhагуудай зүбшөөрэлөөр үйлэдэгдэхэ байна.

Эдэ заагдаhан таhагууд болбол нэрэ hэлгэлгые дансалжа гү, али энэ дансалгаhаа арсажа болохо байна.

2. „Өөрынгөө нэрэнүүдые ба обогуудые граждануудай хубилгаха эрхэ тухай" РСФСР-эй ВЦИК ба СНК-гэй 1924 оной июлиин 14-нэй үдэрэй тогтоолые (указуудай суглуулбари, 1924 он, № 61, ст. 61, 1927 он, №25, статья 164, п. 2) хүсөө гээhэндэ тоолохо.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
А. БАДАЕВ.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
П. БАХМУРОВ.

Нvхэр В.В. Вахрушевые РСФСР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй тvрvvлэгшын уялгаhаа сvлөөлхэ тухай

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Совет тогтооно:

Нүхэр **Василий Васильевич Вахрушевые** СССР-эй шулуу нүүрhэнэй промышленностиин Арадай Комиссараар баталhантай хамта, тэрээниие РСФСР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшын уялгаhаа сүлөөлхэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
А. Бадаев.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
П. БАХМУРОВ.

РСФСР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй тvрvvлэгшээр нvхэр И. С. Хохловые баталха тухай

ЗАКОН

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Совет тогтооно:

Нүхэр Иван Сергеевич **Хохловые** РСФСР-эй Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшээр баталха.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
А. БАДАЕВ.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
П. БАХМУРОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: БМАССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшэ нүхэр С. М. Иванов Главвыставкомоор алтан ба мүнгэн медаляар шагнагдаhан Бичурын аймагай колхознигуудай дунда. (Зүүн гарhаа): С. М. Иванов, Т. М. Козарбина, Е. М. Петров, К. С. Чуркина, П. П. Унагаев; (ара талада): Е. Л. Петров, А. Г. Разуваев, Л. Р. Куренков.

(Михайловай фото).

Уриhаламжа баригшадай ба вкладчигуудай үдэртэ

ФИНАНСОВА ХVДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ОЙРЫН ЗОРИЛГО

Энэ ондо мүнгэ элсүүлгын II кварталай планиие дүүргэлгээр олон аймагууд hайн показательнуудые туйлаhан байна. Жэшээлхэдэ, Баргажанай финансова таhаг (эрхилэгшэнь нүхэр Михайлов) болбол II квартал соо мүнгэ элсүүлгынгээ планиие—64,8 процент дүүргэhэн ба налог түлэбэриие—80 гаран процент дүүргээ. Баунтын РайФО (эрхилэгшэнь нүхэр Шергин) планаа—63 процент, Мухар-Шэбэр (эрхилэгшэнь нүхэр Бутаков)—63,5 процент дүүргэhэн байха юм.

Тус аймагуудай финансова таhагууд болбол Сталинска гурбадугаар табанжэлэй нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлэн, ажалшан массын дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие үндэр хэмжээдэ табижа шадаа.

Түрүү районуудай финансова таhагуудай налоговой агентнууд стахановска хүдэлмэриин жэшээнүүдые харуулнад. Тунхэнэй аймагай, Тоорын сельсоведэй налоговой агент нүхэр Стариков болбол хоёрдохи кварталайгаа планиие майн нэгэндэ 100 процент дүүргээ. Баунтын РайФО-гэй участково инспектор нүхэр Джигитканов бүхы финансова планнуудаа амжалтатайгаар дүүргэдэг ба колхознигуудтай элдэб hониин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг юм. Улюнска сельсоведэй (Баргажан) агент нүхэр Павлов болбол аймагайгаа түрүү агентнуудай зэргэнүүдтэ тоологдоно. Павловые эгээ гээгдэнги участогуудта эльгээдэг, ба тэрэ бүхэндөө даабаринуудаа хүндэтэйгөөр дүүргэдэг байна. Тус аймагай налоговой агентнууд нүхэд Д. К. Шилкин, Борис Бадмаев ба бусад даабаринуудаа дүүргэhээр үни болоо.

„Уриhаламжа баригшадай ба вкладчигуудай үдэрые" угтуулан, зарим аймагуудай сберкассанууд хүдэлмэридөө эрид хубилалтануудые хэжэ эхилээ. Мухар-Шэбэрэй аймагай, Хонхолойн сберкасса вкладчигуудай зэргэнүүдые олошоруулгын планиие 200 процент, Татауровска сберегательна касса 230 процент дүүргээд байна.

Мүнөө үедэ, бүхы финансова хүдэлмэрилэгшэд болбол „уриhаламжа баригшадай ба вкладчигуудай үдэрые" эрхим амжалтануудтайгаар угтахын түлөө эрмэлзэнэд. Тэдэнэр, тодорхой уялгануудые абажа, социалистическэ договорнуудые өөhэд хоорондоо батална.

Зүгөөр, манай республикын зарим райфинотделнүүд ба райсберкассанууд зорилгонуудаа хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмэсэнэгүй. Тарбагатайн РайФО (эрхилэгшэнь нүхэр Шашанов) хоёрдохи кварталайгаа финансова планиие оройдоо 35 процент дүүргээ. Селенгын (эрхилэгшэнь нүхэр Цыренжапов), Иволгын (эрхилэгшэнь нүхэр Гордеев), Кяхтын ба бусад райфинотделнүүд ехээр гээгдэнэ.

Баунтын ба Заиграйн аймагуудай сберегательна кассанууд „уриhаламжа баригшадай ба вкладчигуудай үдэрые" угтуулан шиидхэхы хэмжээябуулгануудые үшөө хараалаадүй. „Уриhаламжа баригшадай ба вкладчигуудай үдэрые" угтуулан финансова хүдэлмэрилэгшэд болбол дутуу дундануудаа ойрын үдэрнүүдтэ усадхахын, II кварталай планнуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмэсэхэ ёhотой.

Иосиф Котлер.

Хүдөө нютагуудай культурна бадаралтын түлөө

АЙМЦЕНТРНVVДЫЕ КУЛЬТУРНА БОЛГОЛГО

Аймцентрнүүдые культурна болбосон болгохо хэрэгтэ 1940 ондо гаргашалагдаха мүнгэн зөөриие аймаг бүхэндэ хубааhан лимит БМАССР-эй Совнаркомоор баталагдаба. Энэ хэрэгтэ хамта 520 мянган түхэриг hомологдоhон байна.

Тиихэ зуураа, Совнарком болбол аймаг бүхэнэй эрилтэ ба тэдэнэй онсо илгаае хараада абажа, илангаяа шэнээр эмхидхэгдэhэн аймагуудта тусгаар анхарал хандуулаа. Жэшээнь, нёдонон жэлдэ бии болгогдоhон Иволгын ба мүнөө шэнээр эмхилэгдэжэ байгаа Окиин аймагуудта 50 50 мянган түхэриг үгтөө.

Зүгөөр, аймагай центрнүүдые культурна болбосон болголгоор барилга ба түхеөрэлгэдэ hомологдоhон энэ мүнгэн зөөриие сэхэ зорюулгааранъ хэрэглэхые Аймсоведэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэрые СНК уялгаhан байна. Хэрбээ тус заабариие хазайлгажа, тэрэ мүнгые ондоо хэрэгтэ гаргашалха болоо hаань, лимидынь бусаажа абаад, бусад аймагуудта үгэхэ гэжэ Совнарком тогтообо.

Зарим аймагуудта культурна хэмжээябуулгануудые hайнаар үнгэргэнэ. Жэшээлхэдэ, Зэдын аймагай центр—Петропавловка дээрэ ногоорууягын хүдэлмэри ябуулжа, модо тарилга хэгдэбэ. Эдээнэй жэшээ абажа, хүдөө нютагуудые культурна болгохо хэрэгтэ правительствоар үгтэhэн мүнгэн зөөриие аймаг бүхэн зүбөөр ба хүсэдөөр хэрэглэхын түлөө анхарха ёhотой.

Шэнэ полевой стан тухеөрөө

(Хориин аймаг)

„Красный Партизан" колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Еремеев) мүнөө хабар шэнэ полевой стан бариhан байна. Тэрээн соохи түхеөрэлгые дүүргээ. Полевой бригадынхид таатай зохид, сэбэр ба hаруул, культурна байраар хангагдаба.

Хамта 50-60 хүнэй байха тэрэ гэрэй нэгэ таhалга соонь трактористнарай байра түхеөрэгдэбэ. Шэнээр баригдаhан хамтын байра соо түмэр койконууд, радио, гэрэл, доска-показатель г. м. бии. Полевой стан дээрэ ниитын столово hайнаар ба культурнаар эмхидхэгдэнхэй.

Мүн тэрэшэлэн, эндэ подвал, машинын сарай барижа дууhаба.

Васильев

Садай модо ургуулдаг питомник

Селенгын МГС-эй центральна бууса дээрэ, садай модо ургуулдаг питомник бии юм. Машинно-тракторна станциин хүдэлмэрилэгшэд ба дүтэ байhан колхозууд болбол өөhэдыдгөө гэр байра шадар общественнэ сад бии болгохын тулада эндэhээ, тариха модо ба гүгэ модонуудые абаха хүсэд аргатай болобо.

ТVРVV КОЛХОЗУУД ПАР ХАХАЛАЛГАЫЕ БА КАРТОФЕЛИИН ТАРИЛГЫЕ ДVVРГЭБЭ

Мүнөө жэлдэ Тунхэнэй аймагай олонхи колхозууд хабарай тарилгын хүдэлмэриие 11—12 үдэр соо эрхим шанартайгаар дүүргэhэн байна. „Красный Пахарь" (түрүүлэгшэнь нүх. Байбородин), Кировэй нэрэмжэтэ, „Победа", „Улаан-Шанай", XVII партсъездын нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд тарилгын урда тээ агротехническэ хэмжээябуулгануудые бүрин бэелүүлэн, тарилгые амжалтатайгаар үнгэргөө.

Тарилгын хүдэлмэриие богонихон болзор соо дүүргэhэн колхозууд пар хахалалга ба овощь-картофелиин тарилгыешье эрхимээр үнгэргэжэ байнад. Тоорын сомоной, Верховно Соведэй нэрэмжэтэ, „Улаан Шанай" ба бусад колхозууд парза хахалжа дүүргээ. Еловско сельсоведэй, Буденнын нэрэмжэтэ, «Политотделец», Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд картофелиин тарилгые июниин нэгэн хүрэтэр бүрин дүүргэбэ.

Тунхэнэй аймагай колхозууд бүгэдөөрөө иимэ hайнаар хүдэлмэрижэ байна гэжэ хэлэжэ ябашье болохогүй. Хабарай тарилгые ба пар хахалалгые үнгэргэхэдөө агротехническэ заабаринуудые наряар сахижа, үндэр ургаса абахын түлөө тэмэсэхын оронд, харин тэрээниие хазайлгаха ушарнууд үшөө бии. Толтын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Жамбалов) яровизацилагдаhан үрэhөөр тариха плантай аад, нэгэшье центнер яровизацилаагүй. Тоорын сомоной „Улаан Шулута" (түрүүлэгшэнь нүх. Тангаев) ба „ОСО" колхозууд парзараа гүйхэнөөр хахална. Кырнэй сомоной (сомсоведэйнь түрүүлэгшэ нүх. Доржиев) колхозууд пар хахалалгын планиие мини процент дүүргээ.

Тиимэ тула, пар хахалалга ба ороой культурануудай тарилгын хүдэлмэриие шангадхахын зорилгоор аймагай партактивhаа олон хүнүүд колхозуудта практическа туhаламжа үзүүлхын тулада хүдөө гараба.

Л. Д. Марзаев.

Партийна пропагандые большевистскээр хүтэлбэрилхэ

Манай советскэ, партийна кадрнуудые марксизм-ленинизмын духэдэ хүмүүжүүлгэ—гол шухала зорилгонуудай нэгэн. Общественнэ хүгжэлтын законуудые мэдэлгэ болбол идеологическа зэбсэгжэлээ, политическэ ба теоретическэ хэмжээнүүдээ дээшэлүүлхэдэнь партийна ба партийна бэшэ большевигүүдтэ туhална. Хүтэлбэрилхы кадрнуудай хүдэлмэриин характер хадаа эгээ культурна, политическэ тон грамотна хүнүүд байхыень тэдэнhээ эринэ.

Селенгын аймагта партийна пропагандын ямар байhыень шалгалтын результадууд болбол марксистско-ленинскэ теориие үзэлгөөр манай хүдэлмэрилэгшэдөөр, советскэ интеллигенцеэр ехэ хүдэлмэриин бэелүүлэгдэбэшье, партийна пропагандын хэрэг, „ВКП (б)-эйн историин хуряангы курсые" үзэлгэ хангалтагүй байна гэжэ харуулаа.

Партиин айкомой бюро, ВКП(б)-эйн айкомой пропаганда ба агитациин таhаг, эхин парторганизацинуудай секретарьнууд хадаа марксистско-ленинскэ hургаалнуудые өөhэдөө үзэгшэдтэ туhаламжа үгэлгэ ба контроль хэлгые эмхидхээгүй ба партийна пропаганда тухайда ВКП(б)-эйн ЦК-гэй 1939 оной августын 16-най тогтоолые дүүргэхын түлөө тэмэсээгүй байна.

Советскэ ба партийна хүтэлбэрилхы кадрнуудаар марксизм-ленинизмын hургаалнуудые шудалалгын гол формо хадаа—„ВКП-(б)эйн историин хуряангы курсые" өөрөө үзэлгэ болоно. Хэрбээ дура хүсэлэн ба зоригоо энэ хэрэгтэ хандуулаа hаа, идейно-политическэ хэмжээгээ дээшэлүүлгээр гайхамшаг амжалтанууд туйлагдаха байhань элитэ.

Партиин айкомой пропагандист нүхэр Бадашкеев, эхин источнигуудые хэрэглэн, „ВКП (б)-эйн историин хуряангы курсын" 9 бүлэгүүдые үзөө, мүнөө тэрэ болбол „Гүрэн тухай марксистсколенинскэ hургаал" гэжэ лекциие бэлэднэ. Аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Будаев „ВКП (б)-эйн историин хуряангы курсые" бүрин уншаhан ба мүнөө Маркс, Энгельс, Ленин, Сталинай зохёолнуудые хэрэглэн, зургаадахи бүлэгые үзэжэ байна. Эдэ нүхэд хадаа үзэhэн материалаа гүнзэгыгөөр ойлгоно.

Гэбэшье, Селенгын аймагай советскэ ба партийна зарим хүтэлбэрилхы кадрнууд болбол «ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые» ба марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые гүнзэгыгөөр үзэхын орондо, эдэ зохёолнуудые юрэ лэ уншалгаар хизаарлана. ВКП(б)-эйн айкомой секретарь нүхэр Соболев болбол ВКП (б)-эйн историие курснуудта үзэhөөрөө хизаарлаад, марксистско-ленинскэ теориие гүнзэгыгөөр шудалалгада үшөө ороодүй байна.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи сортучастогай ахалагша агроном нүхэр Шалбаев болбол идейно-политическэ хэмжээгээ дээшэлүүлхые оройдоошье оролдоногүй, харин «ВКП (б)-эйн историин хуряангы курсын» учебникшье абаагүй; мүн, СССР-эй Верховно Соведэй VI сессиин тогтоолнуудые, ВКП (б) эйн ЦК-гэй Мартын пленум тухай материалнуудые уншаагүй, газетэнүүдые захидаггүй байха юм.

Зарим эхин парторганизацинуудай секретарьнууд болбол ВКП(б)-эйн историие коммунистнуудайгаа ямараар үзэжэ байhыень hонирходоггүй, энэ асуудалаар тэдээнтэй хөөрэлдэдэггүй, тиимэhээ „Хуряангы курсые" өөhэдөө үзэгшэдэйгөө эрилтэнүүдые мэдэдэггүй байна. Жэшээлхэдэ, ВКП(б)-эйн айкомой дэргэдэхи эхин парторганизациин секретарь нүхэр Шитин, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи парторганизациин секретарь нүх. Хободоев ба бусад.

Пропагандын хүдэлмэридэхи энэ эмхигүй ябадалые, кустаршина ба формализмые үндэhөөрэнь усадхахын түлөө эрид шангаар тэмэсэхэ шухала. Эгээ энэ зорилго болбол пропагандын хэрэгые большевистскээр, анхаралтайгаар хүтэлбэрилгые, марксистско-ленинскэ теори үзэгшэ советскэ ба партийна кадрнуудта, активуудта ба интеллигенцидэ тодорхой туhаламжа, зүбшэл ба заабари үгэлгые эринэ.

Теэд, большевизмые hайтар шудалаагүй байhан айкомой ба эхин парторганизацинуудай секретарьнууд болбол пропагандые ёhотоор хүтэлбэрилжэ шадахагүй байhань мэдээжэ. Тиин, айкомой секретарь нүхэр Соболев, Селенгын МТС-эй дэргэдэхи эхин парторганизациин секретарь нүхэр Дашипылов болбол теоретическэ материалнуудые мууса мэдэхэ ушарhаан, коммунистнуудтай нэгэшье хөөрэлдөө хээгүй байна.

Лекцинүүд—ВКП (б)-эйн историие өөhэдөө шудалагшадта туhаламжа үгэлгын шухала формонуудай нэгэн мүн.

Коммунистнууд ба партийна бэшэнүүд хадаа лекцинүүдые ехээр дуралдаг ба тэрээндэ олоороо хабаададсана. Тус айкомой пропаганда ба агитациин таhаг болбол ВКП (б) эйн Обкомой лекторскэ группын туhаламжаар март—апрель hарануудта 12 лекцинүүдые үнгэргөө, тэрээндэ 1054 хүн хабаадаба Зүгөөр, лекцинүүдые бэлэдхэлдэ нилээд олон дутуунууд үзэгдэнэ. Лекциин план ба тематикые зохёоходоо, ВКП (б)-эйн истори үзэгшэдэй эрилтэнүүдые хараада абадаггүй, харин ехэнхидээ Октябриин урда тээхи үеын темэнүүдээр уншагдана.

Партиин Селенгын айкомой дэргэдэ лекторскэ группа байгуулагдаагүй байна, тэрээниие заабол эмхидхэхэ шухала. Гэхэтэй хамта, энэ группые политическэ грамотна, шадабаритай нүхэдhөө бүрдүүлхэ хэрэгтэй.

Агитаци ба пропагандын таhагай хүдэлмэрилэгшэдэй зорилгонь хадаа лекторнүүдтэ туhалалга ба тэдэниие ёhотоор хүмүүжүүлгэ болоно.

Пропагандистска хүдэлмэридэ теоретическэ конференцинүүд ехэ удхашанартай юм. Хэрбээ теоретическэ конференцидэ бэлэдхэхэдээ, доро дурсагдагша условинуудые сахижа шадза hаа, тэрэ хадаа идейно-политическэ үндэр хэмжээдэ үнгэргэгдэхэ байhань лабтай: а) конференциин тематика болбол партиин историие үзэгшэдэй өөhэдэйнь асуудалнууд ба дурадхалнуудай үндэhэ hуури дээрэ тогтоогдохо; б) конференциие үнгэргэхын урда тээ бэлэдхэлэй хүдэлмэри (лекци, консультаци, темэнүүдые ба конференциин планиие үргэнөөр танилсуулга, парткабинедтэ ба библиотекэдэ литературын выставкэнүүдые эмхидхэлгэ) ябуулагдаха ёhотой; в) тон үни удаан болзор соо увжагайрха ёhогүй; г) хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, түрүүшын ээлжээндэ, пропагандын хүдэлмэрилэгшэд конференцидэ бэлэдхэ ба активнаар хабаадаха; д) конференциие хүтэлбэрилэгшээр эрхим пропагандистнууд томилогдохо ушартай.

„ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые" өөhэдөө үзэгшэдэй опыдыень андалдуулгаар нүхэдэй хөөрэлдөөнүүдые, совещанинуудые үнгэргэхэ тухайда ВКП (б)-эйн ЦК-гэй, августын 16-най тогтоол соо хэлэгдэнэ. Селенгын айком, тэрэшэлэн эхин парторганизацинууд энэ хэмжээябуулгые hайнаар эмхидхээгүй.

Парткабинедтэнь консультацинуудые эмхидхэлгэ тон хангалтагүйгөөр табигданхай. Апрель hара соо „ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсын" 2-3 бүлэгүүдээр консультацинуудые үнгэргэхэ гэжэ хараалhан аад, мүн hара соо эдэ лэ бүлэгүүдээр консультаци хэхые пландаа оруулаа. Энэ факт хадаа консультацинуудые эмхидхэлгэдэ ямаршье системэгүй байhыень харуулна.

Мүнөө, Селенгын аймагта „ВКП(б)-эйн историин хуряангы курсые" үзэлгөөр доодо ба дунда звеногой 6 кружогууд бии. Партиин айкомой пропагандын таhаг ба эхин парторганизацинуудай секретарьнууд эдэ кружогуудые оройдоо мартажархёо. Эдэнэй составаб ба хүдэлмэриинь планууд партиин айкомой бюрогоор бэлэдэгдэлгдаагүй. Партийна кабинедhээ методическа туhаламжа пропагандистнуудта үгтэнэгүй.

Марксистско-ленинскэ теориин үндэhэ hууринуудые шудалалга хадаа үйлэдбэриин квалификаци дээшэлүүлгэтэй зохилдуулан ябуулагдаха ёhотой. Тиимэhээ лекцинүүд, докладууд, хөөрэлдөөнүүдтэ бэлэдхэлдэ, нагаладха пособинуудые зохёолгодо хүдөөгэй специалистнууд, агрономууд, врачууд, технигүүд, багшанарые татан дуулха шухала. Селенгын аймагай парторганизаци болбол энэ хэрэгые hайнаар табижа шадаха бүхы аргабайдалтай.

Марксистско-ленинскэ теориие үйлэдбэриин квалификациие гүнзэгыгөөр шудалалга—советскэ, партийна хүдэлмэрилэгшэ, интеллигент бүхэнэй хүдэлмэриин амжалтануудай залог мүн.

Бармин—ВКП(б)-эй Бурят-Монголой Обкомой лектор.

Харюусалгата редакторые орологшо Ц. ОЧИРОВ

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Каландарашвили, 19. Телефоны: секретариат—3-44; отдел партийной жизни и агитации и пропаганды—7-55 (2 зв.); сельхоз. отдел—7-55; отдел кадров и писем—5-07.

Типография НКМП. Уполномоченный Бурглавлита № 3128